

HINDAMISSTANDARD

Raseduskriisi nõustaja, tase 6	EKR tase 6
--------------------------------	------------

1. Üldine informatsioon

Käesoleva hindamisstandardi alusel hinnatakse raseduskriisi nõustaja kutse taotleja kompetentsuse vastavust raseduskriisi nõustaja, tase 6 kutsestandardi kompetentsusnõuetele.

Raseduskriisi nõustaja, tase 6 kutse taotlemisel on nõutav kutsestandardi kohustuslike kompetentside B.2.1 – B.2.7 tõendamine.

Hinnatakse järgmisi kompetentse:

- B.2.1 Raseduskriisinõustamise vajaduse eesmärkide määratlemine
- B.2.2 Kliendi/patsiendi seisundi ja olukorra hindamine
- B.2.3 Raseduskriisialane nõustamine ja sekkumine
- B.2.4 Teabe jagamine
- B.2.5 Raseduskriisi nõustaja erialane areng ja koostöö
- B.2.6 Kriisitöö läbiviimine (kriisiväljakutse)
- B.2.7 Raseduskriisi nõustaja kutseline tegutsemine ja käitumine

2. Hindamise korraldus

- 2.1 Dokumentide vastuvõtja kontrollib taotleja dokumentide vastavust taotletavale kutsetasemele ja kutse andmise korra punktile 4. Juhul, kui dokumendid ei vasta nõuetele, teavitatakse taotlejat puudustest hiljemalt 7 tööpäeva jooksul ja antakse tähtaeg nende kõrvaldamiseks.
- 2.2 Nõuetekohaselt täidetud dokumendid ja juhtumite analüüsid registreeritakse. Kutsekomisjoni otsusega lubatakse eelnevalt registreeritud ja taotlusdokumendid korrektselt esitanud isikud hindamisele. Taotlejate esitatud dokumendid ja juhtumianalüüsid edastatakse kutsekomisjoni poolt määratud ekspertidest koosnevale hindamiskomisjonile.
- 2.3 Kutsekomisjoni otsus koos hindamise aja ja kohaga edastatakse taotlejale kirjalikult 30 tööpäeva jooksul alates dokumentide esitamise tähtajast. Täiendava intervjuu toimumisaeg ja -koht lepitakse vajadusel kokku 15 päeva jooksul. Hindamistulemustest ja kutse andmise otsusest teavitatakse taotlejat 30 päeva jooksul pärast hindamist.
- 2.4 Taotleja kompetentsuse hindamine toimub kolme (3) juhtumianalüüsi (sh vähemalt üks kriisiväljakutse) (vt vorm H1) ning raseduskriisi nõustaja eneseanalüüsi (vt vorm H2) põhjal. Täiendava hindamisvajaduse korral viiakse hindamise teise etapina läbi individuaalne vestlus.
- 2.5. Juhtumianalüüsidele esitatavad nõuded:

- a) Juhtumianalüüsid esitatakse elektroonselt ja digiallkirjastatult.
- b) Juhtumianalüüsid peavad olema vormikohaselt esitatud (*Vorm H1*).
- c) Analüüsitava juhtum ei tohi olla aset leidnud varem, kui 5 aastat enne kutse taotlemist.
- d) Juhtumianalüüside sisu peab vastama raseduskriisi nõustaja, tase 6 kutsestandardis kirjeldatud kompetentsidele. Juhtumianalüüsid hinnatakse raseduskriisi nõustaja, tase 6 kutsestandardi kohustuslikud kompetentsid B2.1, B2.2, B2.3, B2.4 (1. ja 2.) ning kriisiväljakutse juhtumianalüüsis hinnatakse lisaks eelnevatele kompetents B2.6.

2.6. Nõustaja eneseanalüüsile esitatavad nõuded:

- a) Eneseanalüüs esitatakse elektroonselt ja digiallkirjastatult.
- b) Eneseanalüüs peab olema vormikohaselt esitatud (*Vorm H2*).
- c) Eneseanalüüsi sisu peab vastama raseduskriisi nõustaja, tase 6 kutsestandardis kirjeldatud kompetentsidele. Eneseanalüüsis hinnatakse raseduskriisi nõustaja, tase 6 kutsestandardi kohustuslikud kompetentsid B2.4 (3. 4. ja 5.), B2.5, B2.6 ja B2.7.

2.7. Täiendava hindamisvajaduse korral viiakse läbi individuaalne intervjuu.

Intervjuu kestab kuni 30 minutit. Täiendaval intervjuul vastab taotleja kutsekomisjonile juhtumianalüüside ja eneseanalüüsi hindamisel tekkinud hindamiskomisjoni lisaküsimustele. Täiendaval intervjuul käsitletakse ainult kutsekomisjonile esitatud juhtumianalüüside ja eneseanalüüsiga seonduvaid teemasid.

2.8 Kõik hindamiskomisjoni liikmed hindavad sõltumatult taotleja teadmiste ja oskuste vastavust kutsestandardile. Iga taotleja kohta täidetakse hindamislehed vormidel *H1* ja *H2*.

2.9 Hindamistulemuste kohta koostab hindamiskomisjon hindamisprotokolli (*vorm H3*), mille esitab kutsekomisjonile ja kutse andjale. Hindamisprotokolli alusel teeb kutsekomisjon otsuse kutse taotlejale kutse andmise või mitteandmise kohta.

3. Hindamiskriteeriumid

Taotleja esitab koos avalduse ja teiste nõutavate dokumentidega 3 juhtumianalüüsi ning eneseanalüüsi, mis annavad ülevaate taotleja tegevusest raseduskriisi nõustajana.

JUHTUMIANALÜÜSI VORM

Juhtumi kirjeldamisel nõutav teave:

1. Juhtumi taustainfo:

Nõustamisele suunaja ja põhjus suunamiskirjal.	
Kohtumiste arv, vajadusel selgitus.	
Üldised andmed (sugu, vanus, perekonna info, laste arv jne).	
Anamnees (rasedused, katkemised ja/või	

katkestamised, varasemad pöördumised jne).	
Muu nõustaja arvates oluline taustainfo juhtumi kirjeldamisel.	

2. Raseduskriisi nõustaja juhtumipõhine tegevuskirjeldus:

Vorm H1. Raseduskriisi nõustaja, tase 6 kohustuslike kompetentside juhtumipõhised hindamiskriteeriumid.

Hinnatavad kompetentsid		Täidab taotleja	Täidab hindaja
Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid	Juhtumianalüüs	Tegevus-näitaja on: 1) täidetud; 2) täidetud osaliselt; 3) täidetud puudulikult. Hinnangute 2 ja 3 puhul peab olema lisatud selgitus.
B.2.1 Raseduskriisinõustamise vajaduse eesmärkide määratlemine			
1) Kogub infot pöördumise põhjuste ja vajaduste kohta kliendilt/patsiendilt, pereliikmetelt, teistelt spetsialistidelt ja asjakohasest dokumentatsioonist (nt rasedakaart jm).	a) Kirjeldab, kuidas kogus infot (kliendilt/patsiendilt, tema pereliikmetelt, spetsialistidelt, rasedakaardist/haigusloost jm asjakohasest dokumentatsioonist). b) Kirjeldab, millist infot ja kellelt kogus pöördumise põhjus(t)e, probleemide, vajaduste kohta.		
2) Analüüsib infot ja struktureerib kliendi/patsiendi tugivõrgustiku, lähtudes kliendi/patsiendi sotsiaalsest, majanduslikust ja/või vaimse tervisega seotud toimetulekust.	a) Kirjeldab kliendi/patsiendi tugivõrgustikku, sotsiaalset toimetulekut, majanduslikku toimetulekut, tervislikku seisundit. b) Hindab vajadust tugivõrgustiku (sh teiste spetsialistide) kaasamiseks sotsiaal-majanduslikust ja tervislikust seisundist lähtuvalt.		
3) Püstatab patsiendiga läbirääkimiste teel kliendi/patsiendi vajadustest lähtuvad eesmärgid ja ajakava, lähtudes tema vaimse tervise seisundist,	a) Nimetab nõustamise eesmärgi. b) Kirjeldab eesmärgi seadmist ning nõustamise ajakava püstitust lähtuvalt kliendi/patsiendi vaimse tervise seisundist,		

Hinnatavad kompetentsid		Täidab taotleja	Täidab hindaja
majanduslikest ja/või sotsiaalsetest vajadustest.	majanduslikest ja/või sotsiaalsetest vajadustest.		
B.2.2 Kliendi/patsiendi seisundi ja olukorra hindamine			
1) Hindab patsiendi vaimse tervise seisundit, majanduslikku ja/või sotsiaalset toimetulekut, lähtudes kliendi/patsiendi probleemist, vajadusel kogub anamneesi ja kasutab erinevaid intervjuerimistehnikaid (nt aktiivne kuulamine, peegeldamine jm) ja tõenduspõhiseid hindamisvahendeid.	a) Kirjeldab kliendi/patsiendi vaimse tervise seisundit ja analüüsib oma hinnangut. b) Kirjeldab kliendi/patsiendi sotsiaalset ja majanduslikku toimetulekut ning analüüsib oma hinnangut. c) Kirjeldab, milliseid intervjuerimise tehnikaid jm meetodeid hindamiseks kasutas.		
2) Analüüsib ja tõlgendab hindamistulemusi ja sellest lähtudes määratleb ja sõnastab kliendi/patsiendi probleemi, kasutades juhtumikaarti.	a) Kirjeldab kliendi/patsiendi probleemi/probleeme ning analüüsib lähtuvalt eelnevast hindamisest.		
3) Hindab toimetulekut, olemasolevaid ressursse igapäevaelus (pereelu, töö jm) pärast nõustamist, kasutades erinevaid intervjuerimistehnikaid ja tõenduspõhiseid hindamisvahendeid (nt motiveeriv intervjuerimine jm).	a) Kirjeldab kliendi/patsiendi toimetulekut. b) Analüüsib toimetulekut soodustavaid ja takistavaid tegureid, olemasolevaid ressursse ning selgitab oma hinnangut. c) Kirjeldab, milliseid intervjuerimise tehnikaid jm meetodeid hindamiseks kasutas.		
B.2.3 Raseduskriisialane nõustamine ja sekkumine			
1) Lepib kliendi/patsiendiga kokku raseduskriisinõustamise ajakava, lähtudes tema vaimse tervise seisundist, majanduslikest ja/või sotsiaalsetest vajadustest.	a) Analüüsib raseduskriisi nõustamise ajakava püstitust lähtuvalt kliendi/patsiendi vajadustest, seisundist, probleemiraamistikust.		
2) Konsulteerimine vms, mis vastavad patsiendi vajadustele ja temaga tehtud hindamiste tulemustele.	a) Analüüsib konsulteerimise vajadust teiste spetsialistidega (nt naistearst, ämmaemand, perearst, lastekaitsetöötaja,		

Hinnatavad kompetentsid		Täidab taotleja	Täidab hindaja
	psühhiaater, kliiniline psühholoog jm.) lähtudes kliendi/patsiendiga tehtud hindamise tulemustest nõustamise perioodil. b) Analüüsib supervisiooni vajadust konkreetse juhtumi puhul.		
3) Kokkuleppel kliendi/patsiendiga kaasab vajadusel eesmärkide saavutamiseks kliendi/patsiendi pereliikmeid ja/või tugivõrgustikku ning teisi spetsialiste.	a) Kirjeldab vajadust kaasata kliendi/patsiendi tugivõrgustikku jt spetsialiste.		
4) Nõustab individuaalselt, lähtudes kliendi/patsiendi probleemidest ja rakendab situatsioonist lähtuvalt probleemile suunatud sekkumisi (nt toetava keskkonna kujundamine, jõustamine jm), kasutades tõendus põhiseid meetodeid;	a) Kirjeldab ja analüüsib kohtumiste põhiselt: <ul style="list-style-type: none"> • kohtumise eesmärki; • probleem(e), millele keskenduti; • kasutatud tehnikaid ja meetodeid. 		
5) Reageerib kriisiväljakutsetele ja sekkub ööpäeva jooksul.	b) Hindab vajadust konkreetse juhtumi puhul.		
B.2.4 Teabe jagamine			
1) Annab teavet raseduskriisinõustamisest kliendile/patsiendile arusaadaval viisil;	a) Kirjeldab raseduskriisi nõustamise vajadust ja võimalusi lähtudes konkreetsest juhtumist.		
2) Kirjutab saadud tulemuste põhjal iga kliendi/patsiendi kohta töö kokkuvõtteid teenuse suunajale või ametlikesse dokumentidesse, kasutades korrektset erialast terminoloogiat ja riigikeelt;	a) Kirjeldab, kas ja millist tagasisidet andis kliendi/patsiendi suunajale. b) Kirjeldab, millistesse dokumentidesse (nt juhtumikaart, ravilugu jm) ja millist infot dokumenteeris kliendi/patsiendi kohta. c) Analsüüsib, milliseid eetilisi aspekte arvestas info edastamisel.		

Hinnatavad kompetentsid		Täidab taotleja	Täidab hindaja
B.2.6. Kriisitöö läbiviimine (kriisiväljakutse)			
1) Teavitab vastavalt oma pädevusele ja volitustele kriisisituatsiooniga seotud isikuid, lähtudes teabest ja vajadusest.	a) Nimetab kriisisituatsiooniga seotud isikud. b) Analüüsib oma tegevust kriisisituatsiooniga seotud isikutega suhtlemisel.		
2) Osaleb kriisiolukorra lahendamises vastavalt oma pädevusele ja volitustele, lähtudes kriisiabi põhimõtetest.	a) Kirjeldab oma osalemist raseduskriisi nõustajana kriisiolukorra lahendamises.		
3) Nõustab kriisiolukorras, lähtudes kriisiabi põhimõtetest, nõustamisprintsiipidest ja heast tavast. On oma tegevuses delikaatne, arvestades abivajaja vajadusi.	a) Analüüsib oma nõustamistegevust raseduskriisi nõustajana kriisiolukorras.		

ENESEANALÜÜSI VORM

Vorm 2. Raseduskriisi nõustaja, tase 6 kohustuslike kompetentside eneseanalüüsi-põhised hindamiskriteeriumid.

Hinnatavad kompetentsid		Täidab taotleja	Täidab hindaja
Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid	Eneseanalüüs	Tegevus-näitaja on: 1) täidetud; 2) täidetud osaliselt; 3) täidetud puudulikult. Hinnangute 2 ja 3 puhul peab olema lisatud selgitus.
Kompetents B.2.4 Teabe jagamine			
3) Vajadusel teavitab avalikkust raseduskriisinõustamise olemusest ja abi saamise võimalusest, kasutades sobivaid avalikkusega suhtlemise vahendeid ja tehnikaid;	a) Toob näiteid avalikkuse teavitamisest lähtuvalt oma kogemusest raseduskriisinõustajana. b) Kirjeldab tehnikaid ja vahendeid, mida avalikkusega suhtlemisel kasutab.		
4) Kokkuleppel kliendi/patsiendiga ja lähtuvalt eetikakoodeksist (www.rasedus.ee) annab	a) Kirjeldab, kuidas annab tagasisidet raseduskriisi nõustajana erinevatele spetsialistidele, isikutele ja organisatsioonidele,		

Hinnatavad kompetentsid		Täidab taotleja	Täidab hindaja
tagasisidet teistele spetsialistidele jt infot vajavatele isikutele ja organisatsioonidele;	läheldes eetikakoodeksist ning kahjustamata klienti/patsienti.		
5) Kasutab oma töös riigikeelt ja ühte võõrkeelt tasemel B2 (vt lisa 1 Keelete oskustasemete kirjeldused).	a) Nimetab keeled, milles nõustab. b) Hindab oma keeleoskust vastavalt keelte oskustasemete kirjeldusele.		
Kompetents B 2.5 Raseduskriisi nõustaja erialane areng ja koostöö			
1) Teeb koostööd teiste spetsialistidega (nt pere- ja eriarstid, ämmaemandad jm) ning osaleb koostöövõrgustiku töös.	a) Analüüsib enda tegevust multidistsiplinaarses meeskonnas.		
2) Vajadusel annab kliendi/patsiendi nõusolekul ja konfidentsiaalsuse nõudeid arvestades tagasisidet raseduskriisi nõustamisteenuse osutamisest teenusele suunajale (nt arst, ämmaemand, perearst jt).	a) Analüüsib tagasisidestamise vajadust ja protsessi patsiendi/kliendi suunajale arvestades konfidentsiaalsuse nõudeid.		
3) Osaleb kovisiooni ja supervisiooni gruppides, juhtumiaruteludes vms igapäevatöö analüüsimise tegevustes. Selgitab enesearengu vajadused ning kavandab tegevused enda erialaseks arendamiseks, läheldes supervisioonist ja iseenda hinnangust oma erialasele tegevusele.	a) Analüüsib iseennast ja enda vajadusi supervisioonis ning kovisioonis osalemisel. b) Kirjeldab enda vajadusi kutsealasel arengul.		
4) Reflekteerib ja hindab enda erialast tegevust, kasutades eneseanalüüsi vahendeid, töötulemuste analüüsi ja saadud hinnanguid.	a) Kirjeldab, kuidas analüüsib enda erialast tegevust. b) Kirjeldab vahendeid, mida kasutab raseduskriisi nõustajana enese- ja töötulemuste analüüsi tegemisel.		
B.2.6. Kriisitöö läbiviimine (kriisiväljakutse)			
1) Teavitab vastavalt oma pädevusele ja volitustele	a) Analüüsib oma koostöövõimalusi		

Hinnatavad kompetentsid		Täidab taotleja	Täidab hindaja
kriisisituatsiooniga seotud isikuid, lähtudes teabest ja vajadusest.	raseduskriisi nõustajana kriisijuhtumiga töötamisel.		
2) Osaleb kriisiolukorra lahendamises vastavalt oma pädevusele ja volitustele, lähtudes kriisiabi põhimõtetest.	a) Analüüsib oma rolli ja tegevust raseduskriisi nõustajana erialases kriisisituatsioonis.		
3) Nõustab kriisiolukorras, lähtudes kriisiabi põhimõtetest, nõustamisprintsippiidest ja heast tavast. On oma tegevuses delikaatne, arvestades abivajaja vajadusi.	a) Kirjeldab kriisiabi üldiseid põhimõtteid. b) Kirjeldab kriisiolukorrale omaseid aspekte ja inimest kriisiolukorras.		
B.2.7. Raseduskriisi nõustaja kutseline tegutsemine ja käitumine			
1) Loob ja hoiab toetavat suhet kliendi/patsiendiga, mis on nõustamisprotsessi aluseks. Teavitab klienti/patsienti selgelt ja arusaadavalt nõustamisprotsessi lõppemisest kokkuvõtte tegemisega	a) Kirjeldab oma tegevust kliendi/patsiendiga suhte loomisel ja hoidmisel. b) Kirjeldab oma tegevust nõustamisprotsessi lõpetamisel.		
2) Toetab nõustamisprotsessi kaudu naise, mehe ja tema lähedaste arengut ja toimetulekut raseduse planeerimise, raseduse- ja sünnitusjärgsel perioodil. Rakendab oma töös teaduspõhiseid rasedusnõustamise põhimõtteid ja toetab kohanemist läbi võimendamise.	a) Kirjeldab oma tegevust nõustamisprotsessis. b) Nimetab erinevaid meetodeid ja tehnikaid ning nende kasutuseesmärki oma töös raseduskriisi nõustajana.		
3) Annab erakorralist psühholoogilist abi kriisisituatsioonis (sh raseduse katkemine ja katkestamine, lapse või teise lähedase surm jne).	a) Kirjeldab oma kogemusest või toob näiteid, millised on erakorralised psühholoogilised vajadused kriisisituatsioonis ning milliseid meetodeid kasutab kriisisituatsioonis abi andmisel.		

Hinnatavad kompetentsid		Täidab taotleja	Täidab hindaja
4) Lähtub oma töös eetikakoodeksist (http://rasedus.ee/nousta-mine/eetilised-pohimotted) ning vajadusel soovitab kliendile/patsiendile teisi spetsialiste (nt psühhiaater, kliiniline psühholoog, sotsiaaltöötaja jm), lähtudes esmase hindamise tulemustest. Lähtub kliendi/patsiendi seisundist, vajadusel suunab teise spetsialisti juurde.	a) Kirjeldab eetilisi põhimõtteid oma töös raseduskriisi nõustajana. b) Analüüsib pädevuse piire oma töös raseduskriisi nõustajana.		
5) Järgib oma töös kõiki valdkonnaga seonduvaid õigusakte.	a) Nimetab valdkonnaga seonduvad õigusaktid, millest raseduskriisi nõustaja peab olema teadlik.		
6) Rakendab nõustamise teooriaid ja tehnikaid, kombineerib ja integreerib erialaseid teadmisi ja meetodeid vastavalt nõustamissituatsioonile ja kliendi/patsiendi vajadustele.	a) Toob näiteid, milliseid teooriaid ja tehnikaid kasutab nõustamisel. b) Kirjeldab nende meetodite rakendamise integratsiooni oma tegevuses, toob näiteid.		
7) On salliv ja arvestab oma töös nõustatava kultuurilise, religioosse vm eripäraga.	a) Toob näiteid, kuidas arvestab nõustatava kultuurilise, religioosse vm eripäraga.		
8) Vajadusel korraldab esmaabi andmise.	a) Kirjeldab esmaabi korraldamise protsessi.		
9) Järgib oma töös ohutusnõudeid.	a) Kaardistab ohutusnõuded, mida ta oma töös raseduskriisi nõustajana täitma peab.		

4. Hindamisjuhend hindajale

Enne hindamist tutvub hindaja:

- 1) raseduskriisi nõustaja vastava taseme kutsestandardiga;
- 2) kompetentsipõhise hindamise üldise informatsiooniga (kriteeriumid, mõisted, põhimõtted jms);

- 3) kutse andmise korraga;
- 4) taotleja esitatud juhtumianalüüside ning eneseanalüüsiga;
- 5) hindamise üldise informatsiooniga;
- 6) hindamiskriteeriumidega;
- 7) hindamismeetoditega;
- 8) hindamise korraldusega;
- 9) hindamisel kasutatavate dokumendivormidega.

Hindamise ajal:

- 1) täidab taotleja kohta personaalsed hindamislehed;
- 2) esitab vajadusel küsimusi hindamiskriteeriumide täitmise osas;
- 3) hindab kutse taotlejat kõikide hindamiskriteeriumide järgi;
- 4) vormistab hindamistulemuse iga hindamiskriteeriumi kohta.

Hindamise järel vormistatakse hindamistulemused (*vorm H3. Hindamisprotokoll*).

Hindamistulemuste vormistamine:

- 1) Iga taotleja kohta koostatakse hindamislehed (*vormil H1 ja H2*).
- 2) Eriarvamuste korral langetatakse hindamistulemuste otsus konsensuslikult.
- 3) Koostatakse hindamisprotokoll. Hindamislehed on selle lisad. Protokollile kirjutavad alla kõik hindamises osalenud hindamiskomisjoni liikmed.
- 4) Hindamisprotokoll ja hindamislehed on konfidentsiaalsed.
- 5) Hindamiskomisjon esitab testi sooritajate hindamisprotokolli kutsekomisjonile.

Vorm H3. Hindamisprotokoll

Jrk nr	Taotleja ees- ja perenimi	Isikukood	Hinnang juhtumianalüüsile	Hinnang eneseanalüüsile	Hinnang intervjuule täiendava hindamisvajaduse korral	Ettepanek kutsekomisjonile

Hindamiskomisjoni liige: nimi ja allkiri

.....